Politechnika Poznańska Wydział Informatyki i Telekomunikacji

Automatyczne generowanie struktury bazy danych na podstawie taksonomii i ładowanie danych z raportów

Autorzy: Adam Korbik Krystian Bryński Marta Jóźwiak

Spis treści

1	Cel projektu		
2	Użyte technologie		
3	Generowanie struktury na podstawie taksonomii 3.1 Ekstrakcja ścieżek kluczowych plików 3.2 Ekstrakcja nazwy oraz wersji taksonomii 3.3 Ekstrakcja etykiet wraz z przypisanym tekstem 3.4 Ekstrakcja etykiet wraz z przyporządkowanymi punktami danych 3.5 Ekstrakcja etykiet wraz z przypisaniem do osi 3.6 Ekstrakcja etykiet wraz z nazwą metryki 3.7 Ekstrakcja typów danych 3.8 Ekstrakcja unikalnych nazw formularzy 3.9 Integracja wyekstrahowanych danych 3.10 Proces tworzenia finalnej struktury dla jednego arkusza 3.11 Proces automatyzacji		
4	Struktura tabel i relacji w bazie danych 4.1 Schemat bazy danych		
5	Ekstrakcja danych z raportu 5.1 Struktura wejściowa		
6	Automatyczny proces ładowania danych do bazy MSSQL 6.1 Połączenie z MSSQL za pomocą SQLAlchemy 6.2 Utworzenie tabel w MSSQL 6.3 Załadunek struktury taksonomii 6.3.1 Logika załadunku struktury 6.4 Załadunek danych z raportów 6.4.1 Logika załadunku danych z raportów 6.4.1 Logika załadunku danych z raportów		
7	Obsługa programu 7.1 Instalacja bibliotek		

1 Cel projektu

Celem projektu jest zaprojektowanie i implementacja kompletnego systemu do automatycznego przetwarzania danych finansowych opartych na zewnętrznej strukturze taksonomii. System umożliwia:

- ekstrakcję informacji strukturalnych z plików XML opisujących taksonomię,
- wygenerowanie relacyjnej struktury bazy danych odzwierciedlającej istotne zależności,
- ekstrakcję danych z raportów Excel zgodnie z definicją taksonomii,
- automatyczne ładowanie struktury oraz danych raportowych do bazy danych Microsoft SQL Server,
- integrację z systemem API, pozwalającym na dostęp do danych oraz ich dalsze przetwarzanie.

Projekt zakłada pełną automatyzację przetwarzania — od momentu dostarczenia plików wejściowych (model taksonomii wraz z raportem) program utworzy strukturę bazodanową, wyekstrahuje dane z raportu oraz zasili bazę tymi danymi.

2 Użyte technologie

- Biblioteki Python
  - xml.etree.ElementTree Używana do przetwarzania plików XML. Umożliwia skuteczne i wydajne parsowanie oraz nawigację po strukturze dokumentów XML.
  - json W projekcie używamy tego formatu jako standardowego formatu transportowego do przechowywania danych wyodrębnionych z raportów oraz struktury opartej na taksonomii. Biblioteka JSON jest niezbędna do zapisu i odczytu tych danych.
  - os Moduł wykorzystywany do operacji na systemie plików i zarządzania ścieżkami plików. W projekcie służy do uzyskiwania docelowych ścieżek, łączenia ich w sposób niezależny od systemu operacyjnego, a także do obsługi operacji takich jak tworzenie katalogów, sprawdzanie istnienia plików czy pobieranie nazw plików.
  - dataclasses Używamy tego modułu, aby kod był bardziej czytelny i przejrzysty. To ułatwia zarządzanie strukturą danych. Ponadto, dataclasses wspierają typowanie, co pomaga pisać bardziej bezbłędny kod.
  - pandas W naszym projekcie służy przede wszystkim do łatwego parsowania i przetwarzania plików raportów w formacie Excel (.xls, .xlsx). Dzięki pandas możliwe jest szybkie odczytanie danych z arkuszy kalkulacyjnych, ich filtrowanie oraz przygotowanie do dalszego przetwarzania i eksportu do plików transportowych.
  - pydobc Służy jako sterownik ODBC umożliwiający nawiązanie połączenia z instancją serwera MSSQL. Biblioteka ta zapewnia niskopoziomowy interfejs do wykonywania zapytań SQL oraz komunikacji z bazą danych poprzez protokół ODBC.
  - SQLAlchemy Pełni funkcję warstwy abstrakcji nad silnikiem bazy danych. Umożliwia wykonywanie zapytań SQL, mapowanie danych do struktur Pythona z użyciem mechanizmu bind parameters, zarządzanie sesją oraz transakcjami, a także obsługę błędów aplikacyjnych.
  - Microsoft SQL Server Pełni w projekcie funkcję centralnej relacyjnej bazy danych, w której gromadzone są zarówno dane strukturalne wynikające z definicji taksonomii, jak i dane raportowe pochodzące z plików wejściowych. Zapewnia integralności danych dzięki zastosowaniu kluczy głównych i obcych, które łączą tabele między sobą.
  - FastAPI Pełni rolę interfejsu dostępowego (API), umożliwiającego komunikację między aplikacją a bazą danych Microsoft SQL Server.
  - Git Systemu kontroli wersji.

3 Generowanie struktury na podstawie taksonomii

3.1 Ekstrakcja ścieżek kluczowych plików

Opracowaliśmy metodę automatycznego identyfikowania i zapisywania ścieżek do kluczowych plików taksonomicznych, aby uogólnić i usprawnić nasze rozwiązanie. Naszym celem jest wyodrębnienie plików o określonych prefiksach: rend, lab-pl oraz lab-codes dla każdego arkusza, ponieważ zawierają one istotne informacje dotyczące struktury danych arkuszy. W ramach taksonomii każdy arkusz posiada unikalny folder, np. n.ro.bk.00, w którym znajdują się odpowiednie pliki źródłowe. Aby zwiększyć przejrzystość i efektywność pracy, zdecydowaliśmy się na automatyczne wyodrębnienie nazwy arkusza (czyli nazwy folderu) oraz trzech kluczowych ścieżek do plikow zawierających: rend, lab-pl i lab-codes dla każdego arkusza. Dzięki temu podejściu możemy w sposób systematyczny i zautomatyzowany analizować strukturę taksonomii, co znacząco ułatwia dalsze przetwarzanie danych. W kolejnych podpunktach szczegółowo opiszemy zawartość plików rend, lab-pl oraz lab-codes, a także dokładnie określimy, jakie informacje są z nich wyciągane i w jaki sposób są wykorzystywane.

Funkcja o nazwie collect_target_paths_and_sheet_name została zaprojektowana tak, aby automatycznie przeszukiwać katalog z taksonomią, identyfikować odpowiednie pliki oraz zwracać listę zawierającą krotki z kluczowymi informacjami. Każda zwrócona krotka składa się z dwóch elementów: Listy ścieżek do trzech plików (rend, lab-pl, lab-codes), które zawierają istotne informacje o strukturze danych i nazwy arkusza, odpowiadającej nazwie folderu, w którym pliki się znajdują.

3.2 Ekstrakcja nazwy oraz wersji taksonomii

Aby zachować pełną strukturę danych w bazie, niezbędne jest uwzględnienie informacji o nazwie oraz wersji taksonomii. Jest to kluczowa informacja, ponieważ przed dodaniem nowej struktury konieczne jest sprawdzenie, czy dana taksonomia już istnieje w bazie. Dzięki temu unikamy duplikacji danych i zapewniamy spójność przechowywanych informacji. Weryfikacja wersji taksonomii pozwala na kontrolę aktualizacji oraz integrację nowych danych bez ryzyka nadpisania istniejących wpisów.

Te infroamcje możemy znaleźć w katalogu META-IFNO w pliku taxonomyPackage.xml z którego można pobrac nazwe oraz wersje taksonomi.

Rysunek 1: Przykładowa zawartość pliku taxonomyPackage.xml

W celu zapewnienia poprawnej identyfikacji struktury danych, został opracowany skrypt, który automatycznie wyodrębnia nazwę oraz wersję taksonomii. Funkcja realizująca to zadanie nosi nazwę collect_name_and_version_taxonomy i została zaprojektowana tak, aby skutecznie przeszukiwać plik w celu odnalezienia tych kluczowych informacji.

Po zakończeniu analizy funkcja zapisuje pobrane dane jako plik transportowy JSON w formacie obiektu:

```
{
    "name": "name_tax",
    "version": "version_tax"
}
```

Dzięki temu podejściu możliwe jest przechowywanie informacji o nazwie i wersji taksonomii w czytelny, ustandaryzowany sposób. Jeśli w tabeli naszej bazy danych

brakuje wpisu dotyczącego konkretnej nazwy i wersji taksonomii, dane z pliku transportowego JSON zostaną załadowane, obejmując zarówno nazwę i wersję taksonomii, jak i całą jej strukturę – pod warunkiem, że nie istnieje już wpis dla tej taksonomii. Szczegóły dotyczące procesu ładowania oraz integracji struktury danych zostaną opisane w kolejnych punktach.

3.3 Ekstrakcja etykiet wraz z przypisanym tekstem

W plikach XML zawierających tzw. "lab-pl" znajdują się etykiety wraz z przypisanymi do nich tekstami. Na podstawie tych plików jesteśmy w stanie określić, jaki tekst odpowiada poszczególnym etykietom. Operacja ta jest niezbędna do prawidłowego odwzorowania struktury danych.

<link:loc xlink:type="locator" xlink:href="n.zb.bk.02.01-rend.xml#uknf_c19" xlink:label="loc_uknf_c19" />
<label:label xlink:type="resource" xlink:label="label_uknf_c19" xml:lang="pl" xlink:role="http://www.xbrl.org/2008/role/label">inne</label:label>
<gen:arc xlink:type="arc" xlink:arcrole="http://xbrl.org/arcrole/2008/element-label" xlink:from="loc_uknf_c19" xlink:to="label_uknf_c19" />

Rysunek 2: Fragment pliku zawierającego "lab-pl"

Na Rysunku 2 przedstawiono fragment pliku XML. Jak widać, z tego pliku należy wyodrębnić etykietę wraz z przypisanym jej tekstem. Docelowo interesuje nas wydobycie pary, np. uknf_c19: Inne.

W tym celu została zaimplementowana funkcja extract_lab_pl_labels_and_values, która zwraca listę wszystkich znalezionych par etykieta—tekst, zgodnie z opisanym powyżej formatem.

3.4 Ekstrakcja etykiet wraz z przyporządkowanymi punktami danych

W plikach XML zawierających tzw. "lab-codes" znajdują się etykiety wraz z przypisanymi do nich punktami danych. Korzystając z tych plików, dla każdego arkusza jesteśmy w stanie wyodrębnić etykiety wraz z odpowiadającym jej punktami danych. Proces ten jest niezbędny, aby sklasyfikować etykietę wraz z przypisanym punktem danych i utworzyć poprawną strukturę danych.

<link:loc xlink:type="locator" xlink:href="n.pif.bk.00-rend.xml#uknf_c5" xlink:label="loc_uknf_c5" />
<label:label xlink:type="resource" xlink:label="label_uknf_c5" xml:lang="en" xlink:role="http://www.eurofiling.info/xbrl/role/rc-code">0040</label:label>
<gen:arc xlink:type="arc" xlink:arcrole="http://xbrl.org/arcrole/2008/element-label" xlink:from="loc_uknf_c5" xlink:to="label_uknf_c5" />

Rysunek 3: Fragment pliku zawierającego "lab-codes"

Na Rysunku 3 przedstawiono fragment pliku XML, który można sparsować w celu ekstrakcji etykiet wraz z przypisanymi do nich wartościami, czyli punktami danych, na przykład: uknf c5 odpowiada wartości 0040. Taka ekstrakcja jest kluczowa do dalszego przetwarzania danych. W naszym skrypcie została zaimplementowana funkcja extract lab codes labels and values, która przyjmuje na wejściu sparsowany plik XML. Funkcja ta służy do wyodrebnienia powiązań między etykietami a odpowiadającymi im punktami danych. Dzięki temu możliwe jest dokładne określenie, jaki konkretny punkt danych jest przypisany do której etykiety. W praktyce funkcja przeszukuje elementy XML o nazwie label, pobiera ich atrybuty identyfikujące oraz tekst zawierający wartość, a następnie zwraca listę par (etykieta, punkt danych). Do dalszego przetwarzania potrzebujemy identyfikatorów etykiet w formacie np. uknf c50, a nie z prefiksem label uknf c50. Dlatego w funkcji zastosowano mechanizm filtrowania, który usuwa prefiks label z nazwy etykiety. Takie podejście zapewnia spójność identyfikatorów etykiet w całym procesie przetwarzania oraz umożliwia poprawne i jednolite mapowanie etykiet na odpowiadające im punkty danych. Dzieki temu unikamy problemów wynikających z różnic w nazwach między różnymi plikami XML i upraszczamy dalszą analizę danych.

3.5 Ekstrakcja etykiet wraz z przypisaniem do osi

Ważnym etapem przetwarzania danych jest przypisanie poszczególnych etykiet do odpowiednich osi x lub y. W tym celu wykorzystywany jest plik XML zawierający w nazwie człon "rend", z którego możliwe jest odczytanie kolejności występowania etykiet oraz znaczników osi.

Dla arkusza dwuwymiarowego przykładowa sekwencja może wyglądać następująco:

Na podstawie takiej listy etykiety pojawiające się przed pierwszym wystąpieniem osi $\mathbf{x}$ są przypisywane do osi $\mathbf{x}$, natomiast wszystkie etykiety po tym znaczniku klasyfikowane są jako należące do osi $\mathbf{y}$.

W przypadku arkusza jednowymiarowego sekwencja może przyjąć formę:

Wówczas wszystkie etykiety poprzedzające wystąpienie znacznika osi ${\tt x}$ przypisuje się do tej właśnie osi.

Taka klasyfikacja umożliwia prawidłowe odwzorowanie struktury arkuszy w dalszych etapach przetwarzania danych.

Funkcja extract_rend_ordered_labels_and_axes odpowiada za odczyt kolejności występowania etykiet oraz osi na podstawie struktury pliku XML zawierającego człon "rend". Jej zadaniem jest wygenerowanie listy identyfikatorów, w której zachowana jest kolejność pojawiania się zarówno etykiet, jak i znaczników osi.

Funkcja działa w następujący sposób:

- przeszukuje elementy XML w poszukiwaniu tagów ruleNode, z których odczytuje atrybut id identyfikator etykiety,
- identyfikuje elementy tableBreakdownArc, z których pobierany jest atrybut
   axis reprezentujący oś (np. x, y),
- na końcu stosowane jest filtrowanie, które usuwa elementy pomocnicze, tj. identyfikatory rozpoczynające się od prefiksu uknf_a, ponieważ nie są one istotne dla przypisania etykiet do osi.

Tak przygotowana lista pozwala na jednoznaczne przypisanie każdej etykiety do odpowiedniej osi, zgodnie z jej kolejnością występowania w strukturze dokumentu XML. To podejście jest kluczowe dla dalszego przetwarzania danych i poprawnego odwzorowania struktury arkusza.

3.6 Ekstrakcja etykiet wraz z nazwą metryki

W pliku XML zawierającym człon "rend" można znaleźć informacje o powiązaniach pomiędzy etykietami a odpowiadającymi im metrykami. Informacja ta jest kluczowa, ponieważ umożliwia zachowanie spójności typów danych w strukturze danych — każda etykieta jest powiązana z metryką, która definiuje jej typ danych.

Rysunek 4: Fragment pliku zawierającego "rend"

Jak przedstawiono na Rysunku 4, możliwe jest odczytanie z pliku nazwy metryki (atrybut qname), która została przypisana do konkretnej etykiety. W zaprezentowanym przykładzie etykieta uknf_c4 jest powiązana z metryką uknf_met:si2165. Tego rodzaju odwzorowanie stanowi istotny krok w procesie budowania kompletnej struktury danych, ponieważ pozwala na późniejsze przypisanie odpowiednich typów danych na podstawie informacji z pliku met.xsd.

W naszym skrypcie funkcja extract_rend_labels_and_qnames odpowiada za realizację tej operacji. Przetwarza odpowiedni plik XML i zwraca listę krotek w formacie: (etykieta, nazwa metryki). Dzięki temu możliwe jest jednoznaczne powiązanie każdej etykiety z odpowiadającą jej metryką, co stanowi podstawę do przypisania właściwego typu danych w dalszych etapach przetwarzania.

3.7 Ekstrakcja typów danych

W katalogu dict/met znajduje się plik met.xsd, który odpowiada za klasyfikację nazw metryk według typów danych. Plik ten jest niezbędny do zapewnienia poprawnego typowania danych w dalszym etapie przetwarzania. Na podstawie tego pliku ekstraktowane są wszystkie dostępne metryki wraz z przypisanymi do nich typami danych. Każda etykieta w strukturze danych jest powiązana z konkretną metryką, dlatego wyodrębnienie tych informacji stanowi kluczowy element budowy spójnej struktury danych. Dzięki pozyskanym z pliku met.xsd informacjom możliwe jest przypisanie odpowiedniego typu danych do każdej etykiety, poprzez odniesienie się do metryki, z którą dana etykieta jest powiązana. Pozwala to zachować integralność typów w całym zbiorze danych oraz umożliwia poprawną interpretację wartości występujących w poszczególnych polach.

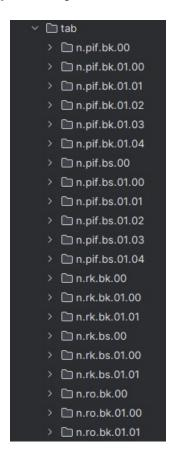
```
<xs:element name="di2120" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2120" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di2121" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2121" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di2122" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2122" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di2161" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2160" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di2273" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2273" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di2274" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2273" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di3224" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di2274" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di3002" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di3002" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di3023" type="xbrli:dateItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di3023" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="di3024" type="xbrli:qNameItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_di3024" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="ei11" type="xbrli:QNameItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_ei2162" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="ei2103" type="xbrli:QNameItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_ei2162" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="ei2103" type="xbrli:QNameItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_ei2162" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="ei2105" type="xbrli:QNameItemType" substitutionGroup="xbrli:item" id="uknf_ei2163" xbrli:periodType="instant" nillable="true"
<xs:element name="ei2272" type="xbrl
```

Rysunek 5: Fragment pliku met.xsd

W celu pozyskania metryk wraz z odpowiadającymi im typami danych została zaimplementowana funkcja extract_types_and_names. Funkcja ta przyjmuje jako
argument sparsowany plik met.xsd, a następnie przeszukuje wszystkie elementy
typu element. Dla każdego z nich wyodrębnia atrybuty name oraz type, które reprezentują odpowiednio nazwę metryki oraz przypisany jej typ danych. Wynikiem
działania funkcji jest lista par (nazwa, typ), która stanowi podstawę do dalszego
przypisywania typów danych poszczególnym etykietom w strukturze danych. Takie podejście pozwala zachować spójność i poprawność typowania w całym procesie
przetwarzania raportów.

3.8 Ekstrakcja unikalnych nazw formularzy

W naszej strukturze danych niezbędne jest pozyskanie unikalnych nazw formularzy występujących w taksonomii. W tym celu wykorzystujemy zawartość katalogu o nazwie 'tab', który zawiera podkatalogi odpowiadające poszczególnym arkuszom formularzy, np. n.pif.bk.00, n.pif.bs.01.00 itp. Każdy z tych folderów zawiera pliki opisujące strukturę pojedynczego arkusza danego formularza. Aby uzyskać zestaw unikalnych nazw formularzy, analizujemy wszystkie nazwy folderów w katalogu tab i redukujemy je do postaci składającej się wyłącznie z pierwszych trzech segmentów oddzielonych kropkami. Przykładowo, z nazwy n.pif.bk.00 uzyskujemy n.pif.bk, a z n.pif.bs.01.00 — n.pif.bs. W ten sposób otrzymujemy zestaw jednoznacznych identyfikatorów formularzy wykorzystywanych w taksonomii, które mogą być dalej wykorzystywane w procesach analizy i odwzorowywania danych.

Rysunek 6: Przykład zawartości katalogu tab

W tym celu została zaimplementowana funkcja collect_unique_form_names, która przeszukuje katalog tab, analizuje nazwy podkatalogów i zwraca listę unikalnych nazw formularzy. Funkcja ta usuwa z nazw folderów wszelkie segmenty występujące po trzecim znaku kropki, co pozwala na uzyskanie jednoznacznych identyfikatorów formularzy. Dzięki temu mechanizmowi możliwe jest efektywne zarządzanie oraz dalsze przetwarzanie danych związanych z poszczególnymi formularzami, zapewniając spójność i unikalność ich identyfikatorów w całej strukturze taksonomii.

3.9 Integracja wyekstrahowanych danych

W celu wstępnego połączenia danych funkcja combine_data_from_files, której zadaniem jest określenie, czy dany formularz jest jednoosiowy czy dwuosiowy. Na podstawie tej klasyfikacji proces przetwarzania danych odbywa się poprzez wywołanie odpowiedniej funkcji: combine_one_dimensional_data dla formularzy jednoosiowych oraz combine two dimensional data dla formularzy dwuosiowych.

Funkcja combine_one_dimensional_data generuje strukturę w formie słownika, w którym kluczami są etykiety odnoszące się do wierszy lub kolumn (w zależności od arkusza), a wartościami tekst powiązany z etykietą, przypisane punkty danych oraz informacja o osi, w której znajduje się dany klucz. Informacja o osi będzie wykorzystywana w dalszych etapach analizy do określenia orientacji arkusza (pionowej lub poziomej).

Funkcja combine_two_dimensional_data tworzy strukturę słownikową, w której kluczami są etykiety wierszy, a wartościami tekst przypisany do wiersza, zintegrowane punkty danych oraz uporządkowane teksty kolumnowe odpowiadające kolejności punktów danych. Proces integracji punktów danych obejmuje krzyżowanie wartości, polegające na połączeniu wszystkich punktów przypisanych do danej etykiety, np. 0010X0010, 0010X0020. Dzięki temu możliwa jest pełna synchronizacja kolumn i wierszy, co usprawnia dalszą analizę struktury arkusza.

Do tej struktury danych dodawany jest również typ danych oraz nazwa metryki. Funkcja match_labels_with_data_types tworzy mapę etykiet, przypisując im odpowiednie typy danych oraz nazwy metryk. Dzięki temu możliwe jest późniejsze wykorzystanie funkcji match_datatypes_and_qnames, która przyjmuje wcześniej zdefiniowaną strukturę słownika. W jej działaniu następuje dopasowanie typu danych oraz nazwy metryki do każdego klucza w słowniku na podstawie przypisanych etykiet.

Możliwa jest sytuacja, w której funkcja nie przypisze żadnej nazwy metryki ani typu danych. Może to wynikać z braku odpowiedniego wpisu dla danej etykiety w pliku met.xsd, który zawiera wszystkie dostępne typy danych wraz z nazwami metryk.

W przypadku braku dopasowania obowiązuje domyślna konfiguracja, w której: typ danych przyjmuje wartość "xbrli:stringItemType", nazwa metryki zostaje ustawione na "None".

Do finalnej struktury będzie jezcze dodana nazwa arkusza i nazwa formularza

3.10 Proces tworzenia finalnej struktury dla jednego arkusza

Jako plik transportowy wybrano format JSON, który zapewnia spójność i czytelność danych oraz umożliwia ich bezproblemowe załadowanie do bazy danych. W takim formacie finalna struktura będzie przechowywana, co pozwoli na jej łatwą integrację i dalsze przetwarzanie.

Funkcja transform_data przyjmuje na wejściu słownik zawierający większość informacji opisanych w punkcie 3.9, a następnie generuje finalną strukturę JSON, dostosowaną do wymagań systemu.

Finalny obiekt JSON przyjmuje następującą postać:

```
{
    "form name": "example form",
    "data": {
        "label 1": {
            "value row": "Example row value",
            "data_points": ["0010X0010", "0010X0020"],
            "value_columns": ["Example column 1", "Example column 2"],
            "datatype": "xbrli:stringItemType",
            "qname": "None",
            "sheet name": "Sheet1"
        },
        "label 2": {
            "value_row": "Another row value",
            "data_points": ["0020X0030"],
            "value columns": "Single column value",
            "datatype": "xbrli:monetaryItemType",
            "qname": "SomeQName",
            "sheet name": "Sheet1"
        }
    }
}
```

W ten sposób dla pojedynczego arkusza został utworzony plik transportowy, w którym głównym kluczem jest nazwa formularza. Wszystkie związane z nim dane są przechowywane wewnątrz tej struktury, co pozwala na jednoznaczną identyfikację formularza oraz jego zawartości. Taki sposób organizacji pliku zapewnia spójność i czytelność.

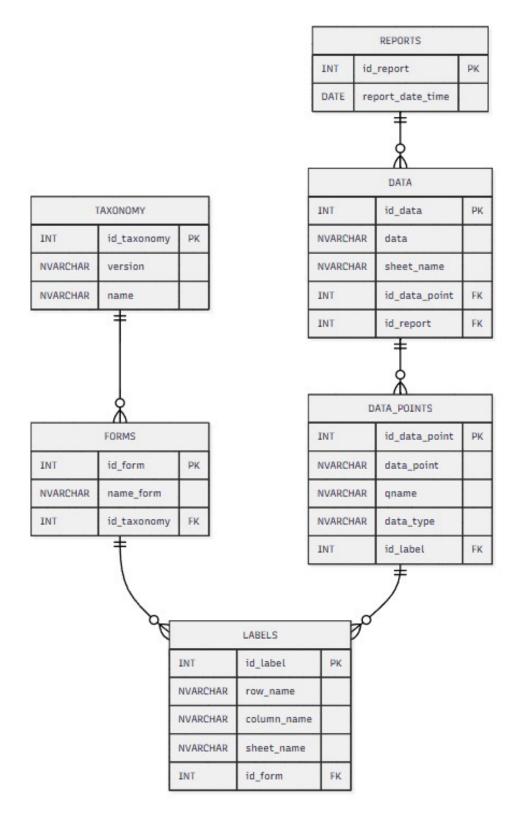
3.11 Proces automatyzacji

W celu zautomatyzowania procesu została opracowana funkcja create_structure, której głównym zadaniem jest iteracja przez wszystkie unikalne nazwy formularzy, identyfikacja powiązanych arkuszy wraz z plikami docelowymi (proces ich ekstrakcji i opis znajduje się w punkcie 3.1). Następnie każda nazwa formularza oraz arkusza, wraz z odpowiadającymi im plikami docelowymi, jest przekazywana do funkcji build_json_for_sheet. Funkcja ta odpowiada za integrację wszystkich modułów, utworzenie kompletnej struktury w formacie JSON dla danego arkusza oraz jej zapis do dedykowanego folderu.

Po zakończeniu głównej iteracji w funkcji create_structure generowana jest pełna struktura obejmująca wszystkie arkusze, zapisana w formatach JSON. Liczba utworzonych plików transportowych jest równa liczbie arkuszy występujących w obrębie formularzy, co zapewnia przejrzystość danych oraz ich jednoznaczną identyfikację. Struktura ta pozwala na łatwe przechowywanie i dalsze przetwarzanie informacji w kontekście analizy taksonomicznej.

4 Struktura tabel i relacji w bazie danych

4.1 Schemat bazy danych

Rysunek 7: Struktura bazy danych

4.2 Opis struktury bazy danych

Diagram obrazuje docelową strukturę relacyjnej bazy danych, złożoną z sześciu kluczowych tabel: Reports, Data, Data_points, Labels, Taxonomy oraz Forms. Każda tabela posiada własny klucz główny (PK), zaś relacje pomiędzy nimi realizowane są poprzez odpowiadające im klucze obce (FK). W praktyce:

Tabela Taxonomy definiuje kategorie i ich wersje, a tabela Forms odwołuje się do niej za pomocą klucza obcego id_taxonomy, wskazując, do której taksonomii należy dany formularz.

Formularze w tabeli Forms składają się z wielu etykiet przechowywanych w tabeli Labels, gdzie kolumna id_form stanowi klucz obcy łączący etykiety z odpowiednim formularzem.

Każda etykieta w tabeli Labels zawiera zestaw punktów danych zdefiniowanych w tabeli Data_points, które są powiązane poprzez kolumnę id_label (FK).

Tabela Data gromadzi dane z raportów, przy czym każdy rekord wskazuje, do którego punktu danych (id_data_point) oraz do którego raportu (id_report) należy (obie kolumny są kluczami obcymi).

Tabela Reports pełni rolę nadrzędnej kolekcji zestawów danych z raportów, agregując wszystkie rekordy z tabeli Data.

5 Ekstrakcja danych z raportu

Celem procesu ekstrakcji jest automatyczne wydobywanie danych z tabel zawartych w raportach finansowych. W trakcie działania skryptu pozyskiwane są nazwy arkuszy, kody pozycji (tzw. datapoint'y), a następnie z tych pozycji pobierane są odpowiadające im dane. Proces obsługuje trzy różne układy tabel i zapisuje wyodrębnione dane w formacie JSON, aby umożliwić dalszy ładunek do bazy danych.

5.1 Struktura wejściowa

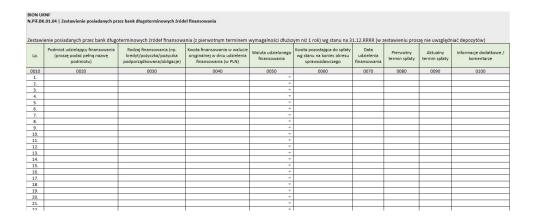
Skrypt przyjmuje jako wejście plik Excel (*.xlsx, *.xls) zawierający raport. Plik ma ustandaryzowaną strukturę wynikającą z wytycznych Taksonomii BION:

- Każdy raport zawiera wiele arkuszy
- Każda wartość finansowa reprezentowana jest przez datapoint/y
- Dane tabelaryczne mogą być zapisane w układach: horyzontalny, wertykalny, mieszany.

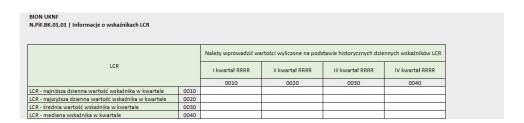
Poniżej przedstawione są przykładowe obrazy trzech układów danych tabelarycznych.

Sporządził(a):		
lmię	0010	
Nazwisko	0020	
telefon	0030	
e-mail	0040	
Zatwierdził(a):		
lmię	0050	*
Nazwisko	0060	
telefon	0070	
e-mail	0080	
Komórka ds. zgodno	ści:	
lmię	0090	
Nazwisko	0100	
telefon	0110	
e-mail	0120	
Audyt wewnetrzny:		
lmię	0130	
Nazwisko	0140	
telefon	0150	
e-mail	0160	

Rysunek 8: Układ wertykalny

Rysunek 9: Układ horyzontalny

Rysunek 10: Układ mieszany

5.2 Opis procesu ekstrakcji danych z raportu

Z założeń wynikających w pudpunkcie 4.1. procesem ekstrakcji zostały objęte poniższe dane:

- nazwa arkusza
- kody pozycji
- dane finansowe

Dane finansowe zostały wyekstrahowane w odniesieniu do współrzędnych kodów pozycji. Poniżej znajdują się szczegółowe opisy etapów algorytmu ekstrakcji.

5.2.1 Wyodrębnienie nazwy arkusza

Pierwszym krokiem jest pozyskanie wszystkich nazw arkuszy z danego pliku Excel.

5.2.2 Usunięcie kolumn pomocniczych

W następnym kroku następuje usunięcie z arkusza kolumn, które występują w arkuszach nieregularnie i utrudniają proces ekstrakcji.

5.2.3 Ekstrakcja kodów pozycji

Trzy różne układy danych tabelarycznych oznaczają trzy różne ukożenia kodów pomocniczych (tzw. datapoint'ów). Początek procesu ich ekstrakcji rozpoczyna się więc od zidentyfikowania, który z trzech układ jest ekstrahowany.

Za identyfikacje odpowiada funkcja find_sequence_positions, a jej działanie polega najpierw na odnalezieniu datapoint'ow "0010" oraz sprawdzenia ich liczby. Jedna komórka "0010" oznacza układ horyzontalny lub wertykalny. Dwie komórki "0010" oznaczają układ mieszany, czyli zarówno horyzontalny jak i wertykalny. Następnie algorytm odnajduje reszte sekwencji datapoint'ów, w poniższy sposób:

- W przypadku jednej komórki "0010" algorytm porusza się w dół i w prawo szukając kontynuacji datapoint'ów oraz dodatkowo pomija wartości puste. Jeżeli kontynuacja odnaleziona zostanie w prawym kierunku oznacza to, że układ jest horyzontalny, a jeżeli w dolnym kierunku układ jest wertykalny. Współrzędne odnalezionych datapoint'ów zostają więc zwracane przez funkcje w odpowiednich listach: positions horizontal lub positions vertical
- W przypadku dwóch komórek "0010" algorytm porównuje numer wierszy we współrzędnych komórkach. Z rozmieszczenia datapoint'ów we wszystkich arkuszach można założyć, że komórka z niższym numerem wiersza rozpoczyna sekwencje horyzontalną, a komórka z wyższym numerem sekwencję wertykalną. Dalej algorytm wyszukuje kontynuację datapoint'ów z pominięciem wartości pustych (odpowiednio w dół lub w prawo) i zwraca ich współrzędne do obu list positions_horizontal i positions_vertical.

5.2.4 Ekstrakcja danych finansowych

W zależności jakie funkcja find_sequence_positions zwraca współrzędne, algorytm wybiera jedną z trzech strategi ekstrakcji:

– Układ mieszany: oba zbiory datapoint'ów są obecne → extract_intersections Funkcja przeszukuje dane znajdujące się na skrzyżowaniu datapoint'ów zidentyfikowanych zarówno w kolumnach, jak i w wierszach. Dla każdej niepustej komórki w tej siatce tworzony jest wpis w formacie:

```
{datapoint poziomy}x{datapoint pionowy}: wartość
```

– Układ horyzntalny: tylko datapoint'y w poziomie → extract_from_horizontal Funkcja stosowana w przypadku, gdy datapointy występują w górnym wierszu (w poziomie). Każda kolumna traktowana jest jako osobny datapoint, a dane znajdują się bezpośrednio pod nim. Dla każdej niepustej komórki, tworzony jest wpis w formacie:

```
{datapoint poziomy}: wartość
```

Układ wertykalny: tylko Datapointy w pionie → extract_from_vertical Funkcja stosowana w przypadku, gdy Datapointy występują w kolumnie po lewej stronie (w pionie). Każdy wiersz traktowany jest jako osobny Datapoint, a dane

znajdują się po jego prawej stronie. Analogicznie dla każdej niepustej komórki, tworzony jest wpis w formacie:

```
{datapoint_pionowy}: wartość
```

f

Każdy wyodrębniony element jest reprezentowany jako para klucz-wartość.

5.2.5 Zapis danych z raportu do formatu JSON

Dla każdego arkusza generowany jest jeden plik transportowy w formacie JSON, zawierający dane wyodrębnione z tabel. Struktura pliku przyjmuje postać:

6 Automatyczny proces ładowania danych do bazy MSSQL

Proces ładowania danych do relacyjnej bazy danych MSSQL został podzielony na dwa główne etapy:

- załadunek struktury taksonomii,
- załadunek danych z raportu

Całość realizowana jest przez aplikację FastAPI udostępniającą interfejsy dostępowe (API) do inicjalizacji każdego z tych etapów.

6.1 Połączenie z MSSQL za pomocą SQLAlchemy

Do komunikacji z bazą danych wykorzystywana jest biblioteka SQLAlchemy. Połączenie realizowane jest za pomocą sterownika ODBC oraz mechanizmu uwierzytelniania Windows. Każda operacja wykonywana jest wewnątrz transakcji, przy użyciu konstrukcji engine.begin().

6.2 Utworzenie tabel w MSSQL

Po połączeniu z MSSQL funkcja create_tables tworzy puste tabele (4.1) jeśli nie istnieją.

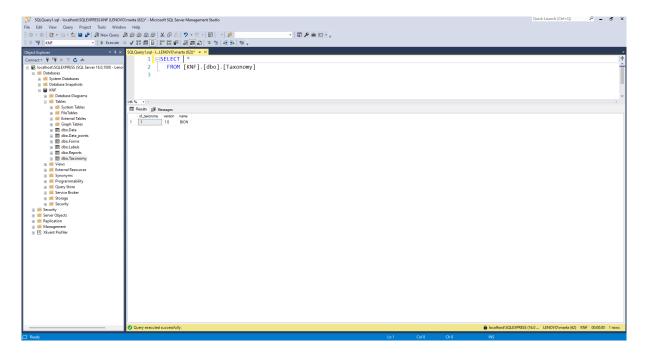
6.3 Załadunek struktury taksonomii

Struktura taksonomii jest ładowana z dwóch rodzajów plików transportowych. Pierwszy rodzaj to wcześniej utworzony plik transportowy w formacie JSON, zawierający nazwę oraz wersję taksonomii (opis ekstrakcji znajduje się w podpunkcie 3.2). Drugi rodzaj to utworzona struktura taksonomii — liczba tych plików transportowych odpowiada liczbie arkuszy w obrębie formularzy. Pliki te również zapisane są w formacie JSON (szczegółowy opis znajduje się w podpunkcie 3.10).

6.3.1 Logika załadunku struktury

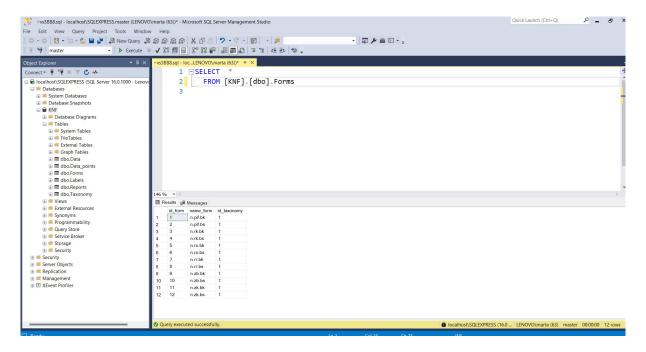
Proces załadunku struktury taksonomii do wcześniej utworzonych tabel Taxonomy, Datapoints, Labels, Forms realizuje następującą logikę:

1. Odczytywany jest plik transportowy z nazwą i wersją taksonomii. W bazie danych w tabeli Taxonomy następuję sprawdzenie czy ładowana wersja taksonomii znajduje się już w bazie danych. Jeżeli tak - program przerywa działanie procesu. Jeżeli nie - do tabeli wstawiany jest nowy wpis odpowiadający tej wersji wraz z nazwą i kontynuowany jest proces ładowania.

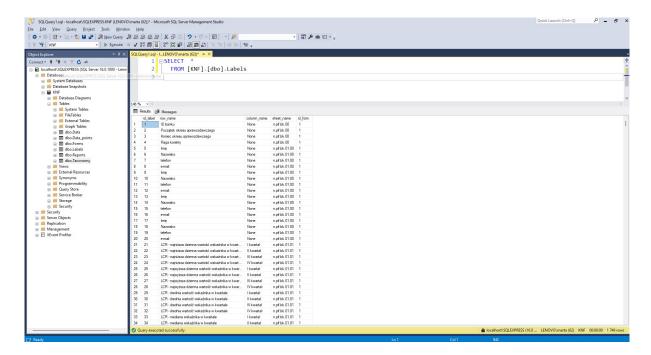
Rysunek 11: Tabela Taxonomy w bazie danych

- 2. Dla każdej wartości form_name zdefiniowanej w strukturze:
  - (a) Tworzony jest rekord w tabeli Forms, zawierający nazwę formularza (name_form) oraz powiązany identyfikator taksonomii (id_taxonomy),

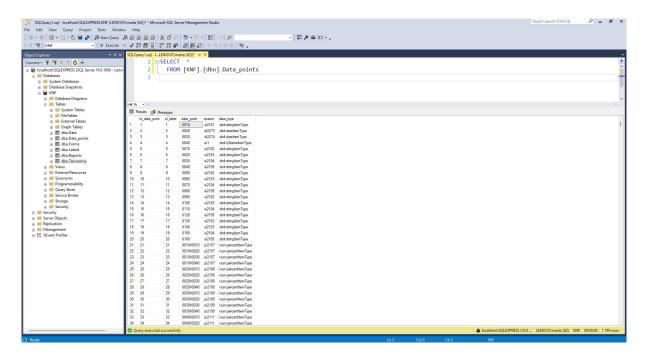
Rysunek 12: Tabela Forms w bazie danych

- 3. Następnie, dla każdego elementu opisanego w polu data:
  - Do tabeli Labels dodawany jest rekord zawierający:
    - * unikalny id rekordu (id_label),
    - * nazwa wiersza (row_name),
    - * nazwa kolumny (column_name),
    - * nazwa arkusza (sheet_name),
    - * powiązanie z identyfikatorem formularza (id_form).

Rysunek 13: Tabela Labels w bazie danych

- Następnie dla każdego elementu listy data_points tworzony jest rekord w tabeli Data_points, zawierający:
  - * unikalny id rekordu (id_data_pint),
  - * datapoint (data_point),
  - * nazwa metryki (qname),
  - * typ danych (data_type),
  - $\ast\,$ klucz obcy wskazujący na odpowiadający rekord z tabeli Labels (id_label)

Rysunek 14: Tabela Data_points w bazie danych

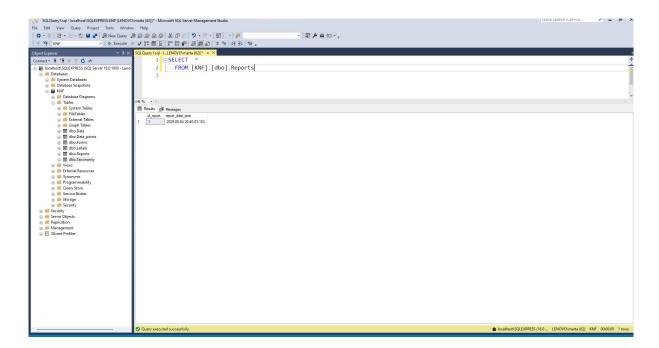
6.4 Załadunek danych z raportów

Proces ładowania danych z raportu następuje z wcześniej wyekstrahowanych plików transportowych (5.2.5). Jeden plik JSON zawiera dane w kontekście konkretnego arkusza z formularza EXCEL.

6.4.1 Logika załadunku danych z raportów

Proces załadunku do wcześniej utworzonych tabel Data i Reports obejmuje:

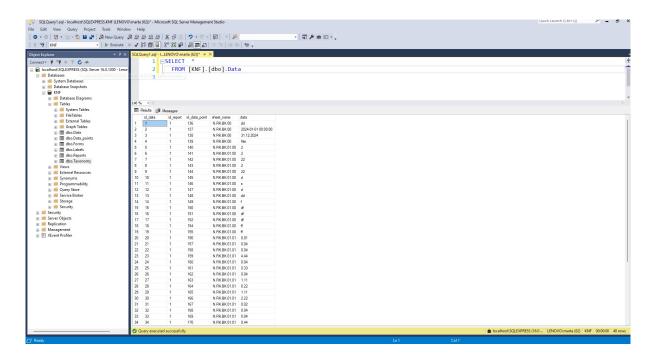
- 1. Dla jednego wyekstrahowane raportu zostanie dodany nowy rekord do tabeli Reports rekord będzie zawierał:
  - unikalny identyfikator rekordu (id_report),
  - datę rozładowanego raportu (report_date_time)

Rysunek 15: Tabela Reports w bazie danych

- 2. Dla każdego arkusza (sheet name) występującego w plikach transportowcyh:
  - (a) Na podstawie nazwy arkusza (sheet_name) pobierane są wszystkie punkty danych (data_point) z tabeli Data_points. Zapytanie realizuje to poprzez połączenie tabeli Data_points z tabelą Labels za pomocą klucza obcego id_label. Następnie wybierane są tylko te rekordy, dla których wartość pola sheet_name w tabeli Labels odpowiada nazwie arkusza.
  - (b) Dla każdej pary data_point: wartość znajdującej się w pliku JSON:
    - Wykonywana jest walidacja sprawdzana jest spójność danych. Każdy data_point jest weryfikowany pod kątem obecności w strukturze taksonomii, w odniesieniu do data_point wcześniej wyekstrahowanego z raportu. Jeżeli dany punkt nie występuje w taksonomii, proces zostaje przerwany, a użytkownik otrzymuje komunikat o błędzie spójności.

- Jeżeli struktura jest spójna, tworzony jest rekord w tabeli Data, zawierający:
  - identyfikator raportu (id_report),
  - identyfikator punktu danych (id_data_point),
  - nazwę arkusza (sheet_name),
  - wartość (data).
  - klucz obcy (id_label)

Rysunek 16: Tabela Data w bazie danych

7 Obsługa programu

7.1 Instalacja bibliotek

Zainstaluj wymagane zależności i biblioteki za pomocą poniższego polecenia:

```
pip install -r .\requirements.txt
```

7.2 Tworzenie katalogów

Aby stworzyć potrzebne katalogi należy uruchomić skrypt src/main.py. Skrypt ten automatycznie utworzy wszystkie niezbędne katalogi. W terminalu skorzystaj z polecenia:

```
python src/main.py
```

7.3 Użycie programu

Po uruchomieniu programu **src/main.py** w terminalu wyświetli się menu dla użytkownika, a zaraz po nim prośba o wybranie numeru akcjii.

```
=== MENU PROGRAMU ===

Wybierz jedna z opcji:

1 - Tworzenie struktury bazodanowej na podstawie taksonomii

2 - Ekstrakcja danych z raportu

3 - Ladowanie struktury bazodanowej do bazy danych

4 - Ladowanie danych z raportu do bazy danych

0 - Wyjscie z programu

Akcja:
```

7.3.1 Tworzenie struktury bazodanowej na podstawie taksonomii

Do powstałego katalogu data/taxonomy należy wrzucić model taksonomii, przed wybraniem akcji.

Input

```
KNF/
data/
    taxonomy/
    Taxonomy
```

Po wrzuceniu modelu taksonomii można w terminalu wpisać wartość 1, aby uruchomić skrypt realizujący to zadanie.

Output

```
KNF/
structure/
full_structure/
form_name_1.json
form_name_2.json
form_name_3.json
taxonomy_info/
taxonomy_info.json
```

Skrypt, na podstawie dostarczonej taksonomii, wygeneruje pliki transportowe. Liczba tych plików — każdy zawierający strukturę dla konkretnego arkusza — odpowiada liczbie arkuszy we wszystkich formularzach. Każdy plik zostanie zapisany w formacie JSON i nazwany zgodnie z nazwą odpowiadającego mu arkusza. Ponadto, skrypt zapisze plik taxonomy_info.json w katalogu taxonomy_info, zawierający nazwę oraz wersję taksonomii.

7.3.2 Ekstrakcja danych z raportu

Do katalogu data/reports należy wrzucić jeden raport w formacie .xls lub .xlsx z uzupełnionymi danymi, przed wykonaniem akcji.

Input

```
KNF/
data/
    reports/
    report.xlsx
```

Po wrzuceniu raportu można w terminalu wpisać wartość 2, aby uruchomić skrypt.

Output

```
KNF/
report_data/
    sheet_name1.json
    sheet_name2.json
    sheet_name3.json
```

Skrypt na podstawie wrzuconego raportu wyekstrahuje dane z raportu oraz utworzy tyle plików transportowych, ile jest arkuszy w danym formularzu.

7.3.3 Ładowanie struktury bazodanowej do bazy danych

Przed załadunkiem struktury bazodanowej trzeba najpierw wykonać akcję nr 1, aby utworzyć pliki transportowe (pełną strukturę dla taksonomii zapisaną w formatach JSON). Należy uruchomić API w terminalu, jeśli tego jeszcze nie zrobiłeś.

```
uvicorn src.api_interface.api:app --reload
```

Po poprawnym uruchomieniu dostaniemy informację: "INFO: Application startup complete". Teraz możemy uruchomić akcję i wpisać w terminal wartość 3. Skrypt załaduje Twoją strukturę do bazy danych i wyświetli w terminalu komunikat: "Struktura została załadowana do bazy danych", jeśli operacja zakończy się sukcesem.

7.3.4 Ładowanie danych z raportu do bazy danych

Przed załadunkiem danych do bazy danych upewnij się, że wykonałeś akcję 2. Należy uruchomić API w terminalu, jeśli tego jeszcze nie zrobiłeś.

```
uvicorn src.api_interface.api:app --reload
```

Po poprawnym uruchomieniu dostaniemy informację: "INFO: Application startup complete". Teraz możemy uruchomić akcję i wpisać w terminal wartość 4. Skrypt załaduje twoje wyekstrahowane dane do bazy danych i wyświetli w terminalu komentarz: "Raport został pomyślnie załadowany do bazy danych", jeśli operacja zakończy się sukcesem.

7.3.5 Wyjście z programu

Wybierz akcję 0, jeśli chcesz zakończyć program.